

Vergaderjaar 2022–2023

33 561

Structuurvisie Windenergie op Zee (SV WoZ)

Nr. 57

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juni 2023

In juni 2022 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de verdubbeling van de ambitie voor windenergie op zee en de bijbehorende aanvullende routekaart windenergie op zee (hierna: routekaart)¹ voor de periode tot en met 2031. Deze routekaart bevat een schema dat aangeeft wanneer de verschillende kavels naar verwachting worden vergund en de verwachte ingebruikname van de windparken op zee. De kavels «Alpha» en «Beta» (beide met ruimte voor ca. 2 gigawatt (GW)) in het windenergiegebied IJmuiden Ver zijn de eerstvolgende kavels die worden vergund.² Dit zijn de eerste windparken in Nederland die worden aangesloten met een gelijkstroomverbinding. Ik heb uw Kamer op 4 november 2022³ geïnformeerd over de opzet van de tenders en de bijbehorende conceptregelingen heb ik op 31 maart 2023 gepubliceerd ter consultatie⁴.

In de routekaart heb ik aangegeven dat de planning en uitvoering ervan onderhevig zijn aan een aantal factoren, waaronder de drukte in de toeleverketen. Nu we bijna een jaar verder zijn, ontstaat meer zicht op de planning van de aanleg van het net op zee (de verbindingen tussen de windparken op zee en het vasteland). TenneT heeft de afgelopen maanden de onderhandelingen afgerond en raamcontracten gesloten voor de bouw en levering van alle tot en met 2031 benodigde platforms, kabels en landstations.

Zoals ik heb toegezegd⁵, zal ik uw Kamer na de zomer uitgebreid informeren over de voortgang van de routekaart. Vooruitlopend daarop wil ik uw Kamer nu op de hoogte stellen van de ontwikkelingen bij de

¹ Kamerstuk 33 561, nr. 53.

² De in de routekaart vermelde kavels I en II zijn samengevoegd tot kavel Alpha, de kavels III en IV zijn samengevoegd tot kavel Beta.

³ Kamerstuk 35 092, nr. 33.

⁴ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/windenergie-op-zee/ijmuiden-ver>.

⁵ Tijdens het Commissiedebat Elektriciteitsnet, energie-infrastructuur en RES op 9 maart 2023, Kamerstukken 31 239 en 30 196, nr. 372.

voorbereiding en aanleg van de verbindingen van de Netten op zee IJmuiden Ver Alpha en Beta, de gevolgen voor de beoogde oplevering daarvan en voor de planning van het vergunnen van deze kavels. Ook neem ik hierin de ontwikkelingen van de kavelbesluiten mee. Gezien het belang van deze informatie voor alle partijen wil ik zo snel mogelijk uw Kamer en de windparkontwikkelaars hierover informeren. De windparkontwikkelaars zijn immers op basis van de geconsulteerde conceptregelingen al gestart met de voorbereidingen voor hun tenderaanvragen. Daarnaast is deze informatie over de beschikbaarheid van elektriciteit van windparken op zee van belang voor het verduurzamen van de industrie.

Ingebruikname windpark IJmuiden Ver Beta ongeveer een jaar vertraagd

Tijdens de laatste fase van de onderhandelingen tussen TenneT, leveranciers van gelijkstroomplatforms en de werven waar deze geconstrueerd worden, bleek dat de in de routekaart geplande ingebruiknametermijn van Net op zee IJmuiden Ver Beta in 2028 voor leveranciers niet haalbaar is. Ondanks de zwaarwegende belangen van oplevering volgens de routekaart, heeft TenneT daardoor alsnog moeten instemmen met een latere opleveringstermijn.

De belangrijkste reden is dat de oorspronkelijke inschatting, op basis van ervaringen met eerdere Duitse projecten voor gelijkstroomplatforms van 900 MW, uitging van een totale bouwtijd van zes jaar. Dit blijkt nu voor een gelijkstroomplatform van 2 GW uiteindelijk een jaar langer te zijn (dus zeven jaar). Platforms met een dergelijke omvang en complexiteit zijn een noviteit, waarvan die voor de Netten op zee IJmuiden Ver Alpha en Beta de eerste zijn in een reeks vrijwel identieke platforms voor navolgende projecten. De benodigde zeven jaar bouwtijd is niet uniek voor het net op zee dat TenneT in ons land aanlegt. Zo krijgt bijvoorbeeld ook de Duitse netbeheerder Amprion, die in december 2022 een contract met een leverancier heeft afgesloten voor twee Duitse 2 GW projecten, hun platforms in 2029 geleverd.

Als gevolg hiervan zal één van de verbindingen van het Net op zee IJmuiden Ver, te weten die voor de kavel Beta met aansluiting op de Maasvlakte, niet eind 2028 worden opgeleverd maar ongeveer een jaar later. Daarmee komt het Net op zee IJmuiden Ver Beta in de planning vrijwel tegelijk uit met de oplevering van de verbinding voor kavel Alpha (met aansluiting in Borssele), welke al voor eind 2029 was gepland en niet is vertraagd.

Deze aangepaste planning past in een verstandige strategie waarin voor het eerste project een voorzichtigere aanpak wordt gehanteerd, met name voor de periode waarin de gedetailleerde engineering plaatsvindt. De verwachting hierbij is dat bij de navolgende identieke projecten meer gedrukt kan worden op versnellen van de bouwtijd doordat geleerde lessen uit eerdere projecten kunnen worden toegepast («Design one, build many»). Navolgende projecten die op de Maasvlakte aanlanden⁶, te weten IJmuiden Ver Gamma en Nederwiek 2 (beide 2 GW), zullen daardoor ook vertraging oplopen, maar minder dan een jaar.

Ik ben nog in overleg met TenneT om de precieze planning van de Netten op zee IJmuiden Ver Alpha en Beta vast te stellen. Ook ben ik in gesprek met de windparkontwikkelaars over de haalbaarheid van de verschillende mijlpalen van deze planning. Daarbij zoek ik de balans tussen een

⁶ Onder aanlanding verstaan we het aan land brengen van de elektriciteitskabels van het net op zee.

voortvarende uitvoering van de routekaart en het voorkomen van het vaststellen van een bij voorbaat onrealistische planning. Na de zomer leg ik de definitieve opleverdata vast in het ontwikkelkader windenergie op zee, dat ik samen met de brief over de voortgang van de routekaart windenergie op zee aan uw Kamer stuur.

Voor de verbindingen van het net op zee richting de Maasvlakte die in de verdere toekomst volgen na de Netten op zee IJmuiden Ver Alpha en Beta heeft TenneT, mede op mijn verzoek, met haar contractanten afgesproken in de komende tijd versnellingsmaatregelen te onderzoeken. Over ongeveer een half jaar zal hiervan een nauwkeuriger beeld beschikbaar zijn. Dan zal ik uw Kamer ook hiervan op de hoogte stellen en de gevolgen ervan aangeven voor de verdere planning van de routekaart. Dat zal vermoedelijk begin 2024 zijn. Op dit moment is het beeld dat het schema van de routekaart om eind 2031 21 GW gerealiseerd te hebben nog steeds haalbaar is.

Door de vertraging zal de elektriciteit uit IJmuiden Ver Beta ongeveer een jaar later dan gepland aanlanden op de Maasvlakte. Zoals ik eerder aangaf, zullen navolgende verbindingen die aanlanden op de Maasvlakte ook (een weliswaar beperktere) vertraging kennen. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de verduurzaming van de industrie en de schaarste aan transportcapaciteit op het hoogspanningsnet.

Over de exacte gevolgen kom ik later terug. Daarbij wil ik nog wel opmerken dat dit jaar de aanlanding van ruim 1,5 GW windenergie uit Hollandse Kust (zuid) op de Maasvlakte wordt afgerond.

Tot slot wil ik opmerken dat ik ondanks deze vertragingen wel verheugd ben dat TenneT in deze krappe internationale markt contracten heeft weten vast te leggen voor de eerste acht gelijkstroomverbindingen⁷ van 2 GW die TenneT de komende jaren gaat aanleggen. Het langjarig vooruitplannen met het ontwikkelkader windenergie op zee en de routekaart geeft uiteindelijk meer zekerheid in de uitvoeringsfase.

Tenders IJmuiden Ver Alpha en Beta sluiten een kwartaal later

De latere oplevering van het Net op zee IJmuiden Ver Beta betekent dat er meer tijd is voor de voorbereiding van het bijbehorende windpark op zee. Daarmee wordt ook tegemoetgekomen aan zorgen die tijdens de consultatie van de conceptregelingen vanuit windparkontwikkelaars zijn geuit dat oplevering van een windpark met een omvang van 2 GW in 2028 te ambitieus is.

Een deel van die extra tijd heb ik nodig voor de ecologisch-juridische onderbouwing van de nog te nemen ontwerpkevelbesluiten. Dit gebeurt in afstemming met de Minister voor Natuur en Stikstof. Na afronding zal ik de ontwerpkevelbesluiten publiceren en ter inzage leggen. Als de ecologisch-juridische onderbouwing toereikend is, verwacht ik de ontwerpkevelbesluiten in juli te kunnen publiceren. Na verwerking van eventuele zienswijzen stel ik, samen met de betrokken Ministers, de definitieve kevelbesluiten vast.

Ook geeft de latere oplevering van het Net op zee IJmuiden Ver Beta mij meer tijd om de vergunningsprocedures van de kavels IJmuiden Ver Alpha en Beta zorgvuldig vorm te geven in samenhang met de kevelbe-

⁷ Hierbij gaat het om de Netten op zee IJmuiden Ver Alpha, Beta en Gamma, Nederwiek 1, 2 en 3 en Doordewind 1 en 2. Daarbij zal, zoals aangegeven in de brief over de aanvullende routekaart, ofwel Nederwiek 3 of één van de Netten op zee Doordewind in de periode na 2031 worden gerealiseerd.

sluiten. Om de windparkontwikkelaars vervolgens voldoende tijd te geven om hun aanvragen voor te bereiden – ook op basis van de beschikbare informatie uit de ontwerp-kavelbesluiten – zal ik deze tenders drie maanden later sluiten, namelijk eind maart 2024. Dit is in lijn met verzoeken die ik van windparkontwikkelaars tijdens de consultatie van de conceptregelingen heb ontvangen om de tenders later te sluiten. De verschuiving van de tendersluitingsdatum zorgt niet voor additionele vertraging bij de oplevering van de windparken.

Vergunningen Hollandse Kust (west) zijn onherroepelijk

Tot slot kan ik melden dat het bezwaar dat na de meest recente verguntingsprocedures voor windenergiegebied Hollandse Kust (west) was ingesteld tegen de vergunning van kavel VI is ingetrokken. Daarmee zijn beide vergunningen (voor kavels VI en VII) nu onherroepelijk en kan de realisatie van de in dit windenergiegebied beoogde windparken van start.

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten